

ИСКУСТВА СА OCLC-ЕВОГ СТУДИЈСКОГ ПУТОВАЊА ПО ЕВРОПИ И АМЕРИЦИ

Милан Васиљевић¹
Библиотека града Београда

OCLC (Online Computer Library Center) је светски лидер у истраживању и развоју библиотечких рачунарских сервиса. Основан је 1967. године, са седиштем у Даблину (Охајо, САД). OCLC ради на унапређењу приступа информацијама из целог света и смањењу стопе раста библиотечких трошкова. OCLC представља непрофитну организацију која се заснива на чланству. До сада чланство у OCLC-у чине 25.900 библиотека из око 170 земаља широм света. Најзначајнији продукт OCLC-а представља WorldCat – највећа светска база за каталогизацију. Од 1998. године развојна политика

је усмерена у правцу интеграције библиотека изван граница САД у WorldCat. Овај тренд јасно потврђују бројке из којих се види да је до 1998. године 3.200 библиотека изван граница САД било члан OCLC-а, да би 2010. године тај број износио 19.215.

Сама структура OCLC-ја се састоји од бројних одељења која су смештена у Даблину у америчкој држави Охајо. Та одељења се баве развојем OCLC-евих производа, као и унапређењем постојећих система за чување и проток информација. Управљачку структуру OCLC-а чини Савет

¹ milan.vasiljevic.bgb@gmail.com

чланова (members council) – он се састоји од представника библиотека које користе OCLC-еве производе тј. чланица OCLC-а. На челу организације је Управни одбор, чији председник је и председник OCLC-а, док се за чланове Управног одбора бирају људи из библиотекарских чланица. Тржиште OCLC-а је подељено на три географске целине:

- Америка
- Европа, Блиски Исток, Африка (EMEA ¹)
- Азија, Аустралија и Нови Зеланд

На челу сваке целине се налази директор. Њихова пословна политика се заснива на унајмљивању врхунских стручњака из одређених области који потом, као део тима OCLC-ја, постају вође разних пројеката за развој OCLC-евих сервиса. У OCLC-у је 2007. године извршена реорганизација бројних одељења и представништва с циљем да се постигне „глобална интеграција сервиса“².

Као највећа светска компанија из области библиотекарства OCLC је златни спонзор две највеће светске конференције – ALA-ине и IFLA-ине годишње конференције. Поред спонзорисања конференција OCLC је препознатљив и по великом броју стипендија за библиотекарство. Неке од тих стипендија су:

- Награда Фредерика Килгура (Frederick G. Kilgour) за истраживање из области библиотекарства и информационих технологија (познатија под називом “LITA/OCLC Kilgour награда”)
- Џон Ејмс Хемфри (John Ames Humphry)/OCLC Форест Прес (Forest Press) награда

¹ Више информација можете пронаћи на www.oclc.org/councils/emea/default.htm

² Више информација можете пронаћи на www.librarytechnology.org/ltg-displaytext.pl?RC=12929

за међународно библиотекарство

- OCLC/LITA Стипендија за припаднике мањинских група (Minority Scholarship)
- OCLC/ALISE Научно-истраживачки грант из области библиотекарства и информатике (Library and Information Science Research Grant Program)
- Џеј Џордан IFLA/OCLC стипендија за библиотекарство који су у почетној фази своје каријере (Jay Jordan Early Career Development Fellowship Program)³

Од 2001. године OCLC је, у сарадњи са Америчком асоцијацијом теолошких библиотека (ATLA ⁴), и Међународном федерацијом библиотечких асоцијација и институција (IFLA ⁵), успоставио стипендију под називом „Џеј Џордан IFLA/OCLC стипендија за библиотекарство који су у почетној фази своје каријере“. Ова стипендија намењена је библиотекарима који су на почетку своје каријере и који долазе из једне од земаља у развоју ⁶. Програм траје пет недеља од којих се четири проводе у Америци а једна у Европи. Циљ програма је да се библиотекарски упознају са трендовима у Америчком и светском библиотекарству, да виде најновије технолошке иновације, причају са врхунским стручњацима као и да представе библиотекарство из своје земље.

Стипендија за 2011. годину се разликовала од претходних по томе што је програм уместо

³ Више информација о стипендијама можете пронаћи на <http://www.oclc.org/community/careerdevelopment/default.htm>

⁴ Више информација можете пронаћи на <http://www.atla.com/Pages/default.aspx>

⁵ <http://www.ifla.org/>

⁶ У пријави за стипендију можете видети списак земаља које овај програм обухвата <http://www.oclc.org/community/careerdevelopment/fellows/guidelines-2013.pdf>

у Америци почињао у Европи (разлог томе били су многобројни празници који се у Европи славе почетком маја, а то би да је програм одржан прво у америци онемогућило посете европским библиотекама). Учесници програма за 2011. годину били су:

гђа Кумо Дибела, Боцвана (Mrs. Khumo Dibeela),

гђица Цинроуз Лагумбај, Филипини (Miss Geanrose Lagumbay),

г. Фисијани Нгвира, Малави (Mr. Fiskani Ngwira),

гђица Тијан Цаоди, Кина (Miss Tian Xiaodi),

г Милан Васиљевић, Србија

и на европском делу путовања:

г. Елчин Мамадов, Азербејџан (Mr. Elchin Mamadov) (он је стипендиста из 2010. године који није успео да добије шенгенску визу у првом покушају, па му је OCLC омогућио да европски део програма прође са стипендистима из 2011. године.)

О европском делу програма или о брисању разлика међу типовима библиотека.

Први дани боравка у Лаидену у Холандија (у коме се налази седиште OCLC EMEA региона) протекли су у упознавању са структуром и пословањем OCLC-ја, са њиховим сервисима и међусобном упознавању полазника програма. Током пет дана боравка у Европи посетили смо следеће библиотеке и институције: Националну библиотеку Холандије, комерцијалну компанију CIPAL ⁷ која производи софтвер за каталогизацију (намењен углавном белгијском тржишту), јавну библиотеку Пермеке у Антверпену, Универзитет у Антверпену, седиште IFLA-е у Хагу, јавну библиотеку у Амстердаму, Универзитет

⁷ Више информација можете пронаћи на <http://www.cipal.be/Default.aspx?tabid=418>

у Лаидену и комерцијалну компанију NBD biblion ⁸ која се бави корицењем и физичком заштитом књига и њиховом припремом за коришћење у јавним библиотекама у Холандији и Белгији. Свака од ових посета носи неку посебну причу.

Моја машта је седиште IFLA-е смештала у велику стаклену зграду која врви од запослених. У стварности седиште IFLA-е у Хагу чини свега пар канцеларија, у склопу холандске Националне библиотеке, у којима ради четрнаест људи. Тих четрнаест људи представљају сам врх IFLA-иног организационог система, они су задужени свако за своју област, у оквиру којих координирају радом многобројних волонтера широм света. Рад волонтера, у ствари, чини IFLA-у таквом каква јесте – глобалном мрежом светских библиотекара. Кроз разговор са колегама из IFLA-е сам схватио да стаклена зграда из моје маште можда и постоји, али искључиво у виртуелном окружењу. У седишту IFLA-е упознали смо се са структуром IFLA-е као глобалне организације библиотекара, предностима и могућностима које нуди чланство у IFLA-и, IFLA-иним стратешким планом (за наредних пет година), циљевима које IFLA заговара за библиотеке широм света и о праву на слободан приступом информацијама.

У холандској Националној библиотеци смо се упознали са богатом колекцијом коју та библиотека поседује, као и са пројектом Еуропеана ⁹ чије се седиште налази у овој библиотеци. Посета библиотеци универзитета у Антверпену спада у једну од најбољих посета коју смо имали током овог програма. Библиотека овог универзитета представља

⁸ Више информација можете пронаћи на <http://www.nbdbiblion.nl>

⁹ Више информација можете пронаћи на <http://www.europeana.eu/portal/>

спој библиотека три велика универзитета (укупно седам факултета) у Антверпену који су у једном тренутку донела одлуку да се сједине у један велики универзитет. Библиотека је смештена у за ту намену реновираном делу у централној згради универзитета (постоје још и два огранка на сваком од кампуса) која споља има средњовековну архитектуру док је унутрашњост потпуно реновирана и прилагођена савременим потребама. Директорка библиотеке се залаже за што отворенији и непосреднији приступ корисницима и фонду, тако да је у библиотеку могуће унести торбе, пиће, храну (што није случај у нашим библиотекама). По атмосфери и циркулацији људи стиче се утисак да је ова библиотека јавна а не академска институција. У библиотеци је такође смештена ИТ компанија Avnet¹⁰ која је задужена за одржавање целокупне библиотечке мреже, као и самог система за каталогизацију и циркулацију који је њихов производ. Ова библиотека представља одличан пример како добар менаџмент, и у основи добра воља, могу трансформисати једну, по традицији затворену библиотеку, у информациони центар који излази у сусрет потребама свих корисника.

Јавна библиотека Пермеке у Антверпену смештена је у адаптирану зграду старог Фордовог ауто сервиса. Библиотеку одликује потпуна аутоматизација (корисници могу сами да се задужују и раздужују, учлањују, итд.) као и употреба RFID¹¹ технологије. Она такође представља прави пример модерне библиотеке – све је дизајнирано у сарадњи са корисницима; у приземљу се налазе најпопуларније књиге као и дечија литература, биоскоп (у коме је могуће заказати пројекцију било ког

филма из фонда библиотеке) док се на другом спрату налази мање популарна грађа. Занимљиво је и то да се за класификацију књига користи систем ZIZO – који уместо бројева има сликовне ознаке (нпр. слика пиштоља означава крими романи, духа – хорор итд.). Занимљиво је и да ова библиотека за распоређивање своје грађе користи такозвани интегрисан смештај. Грађа се на полице не слаже по врсти него по теми па је могуће поред књиге наћи диск, филм итд. (нпр. на тему вулкана сва грађа која је везана за вулкане се налази на једном месту). Дуж некадашње рампе уз коју су се пели аутомобили (сада преправљену у степенице) поређани су рачунари за кориснике – то је урађено због психолошког момента који тако транспарентни рачунари имају на кориснике јер су тако они принуђени да колико-толико пазе на садржаје које отварају на интернету.

Универзитет у Лаидену спада у један од најстаријих универзитета у Европи. Библиотека Универзитета у Лаидену је једна од ретких у којој књиге нису у слободном приступу већ се морају наручивати (путем интернета или директно од библиотекара). Библиотека поседује ормариће за кориснике у које се смештају књиге наручене преко електронског каталога. Ти ормарићи поседују један велики дисплеј где се уносе број ормара и код за откључавање. Процедура за наручивање књига је следећа: када корисник пронађе жељени наслов у електронском каталогу и уколико има слободних примерака, резервише примерак аутоматски, он или она добија обавештење о времену када може да покупи тражени наслов, броју ормара у коме се наслов налази и код за откључавање. Библиотека поседује и веома велико одељење за дигитализацију као и репозиторијум за докторске и друге радове професора и студената. Око 60% од укупног буџета се одваја за набавку

¹⁰ Више информација можете пронаћи на <http://www.ts.avnet.com/be/>

¹¹ Више информација можете пронаћи на http://en.wikipedia.org/wiki/Radio-frequency_identification

електронске грађе. Они доста раде на томе да целокупан фонд дигитализују јер верују да уколико грађа не постоји у дигиталном облику као да не постоји уопште. Да ова библиотека спада у ред традиционалних говори нам податак о застворености њеног фонда. С друге стране бригу о потребама корисника јасно илуструју модерно опремљене и комфорне просторије.

Јавну библиотеку у Амстердаму - библиотеку по мери корисника - чини централна зграда чија је изградња завршена 2007. године, и још двадесет седам огранака. Централна зграда од седам спратова лоцирана је на обали реке Амстел. Са четири милиона посета годишње библиотека представља центар културних дешавања, отворена је седам дана у недељи, у њеном склопу се налази више кафеа и ресторан, радио станица, театар (са 250 места), бројне просторије за састанке, децу и др. Главни мото ове библиотеке је „Open for all“¹². Поред књига, библиотека поседује и велику колекцију филмова, музике, видео игара, дневних новина на више језика, часописа и преко 600 рачунара са бесплатним приступом интернету. Ова библиотека може да буде прави узор за све јавне библиотеке које своју пажњу уместо ка корисницима посвећују библиотекарима или колекцији. У складу са променама у времену у коме живимо библиотеке морају да прилагоде своју филозофију уколико желе да постану места од културног значаја.

Последња станица у европском делу програма била је комерцијална компанија NBD biblion¹³ која се бави припремом књига за коришћење у јавним библиотекама, пре свега,

¹² Отворена за све

¹³ Више информација можете пронаћи на <http://www.nbdbiblion.nl/?pagina>

Холандије и Белгије. Ова компанија купује нове књиге од издавача и онда их у свом погону раставља, ставља нове, тврде корице, квалитетан лепак и поново повезује. На сваку књигу која прође целокупан процес обраде дају гаранцију од две године за употребу у јавним библиотекама. Поред тога што физички опремају књиге, они израђују и неку врсту каталога у публикацији, креирају библиографске записе које заједно са књигама достављају библиотекама. Постојање једне овакве компаније умногоме олакшава посао у холандским библиотекама јер их снабдева са квалитетним књигама доступним корисницима одмах по пријему у библиотеку. На захтев библиотека могућа је и уградња RFID сензора у књиге, корице старог фонда библиотеке и др.

Целокупно европско искуство обогатило је нашу перцепцију библиотека и пред очима смо имали јасну слику куда треба да усмеравамо библиотеке у својим земљама. Најбитније је то што неформално у Европи више не постоји подела на типове библиотека већ постоји само један тип а то је библиотека по мери корисника.

Америчко искуство

Пре доласка у Америку, координатор програма, Ненси Ленсенмајер (Nancy Lensenmaier)¹⁴, нас је упозорила да се припремимо пошто ћемо, од тренутка када стигнемо, константно бити у покрету. Тако је и било јер смо право са аеродрома отишли на OCLC-ев Глобални савет (Global Council).

Амерички део програма био је подељен у четири велике целине:

¹⁴ OCLC-ев директор програма за едукацију и професионални развој

Прва недеља 11.04 – 15.04.2011.
Даблин, Охајо

Прву недељу смо започели са нашим учешћем у OCLC-евом Глобалном савету - годишњем састанку на коме се окупљају представници чланова OCLC-евих регионалних савета. Циљ ове фазе био је да се упознамо са вредностима глобалне сарадње међу библиотекама као и да успоставимо контакте који ће трајати и по завршетку програма. Током нашег присуства на састанцима OCLC-јевих регионалних тела ближе смо се упознали и са проблемима који се јављају приликом успостављања глобалне сарадње.

Наш задатак као стипендиста био је да одржимо постер презентацију о библиотекама у којима смо запослени, као и да кроз разговоре са учесницима глобалног савета прикажемо библиотекарство у нашим земљама. Чланове глобалног савета чине, углавном, директори из разних типова библиотека широм света те је сваки разговор са њима представљао посебно искуство. Током трајања глобалног савета одржане су презентације нових сервиса, дискутовало се о будућој улози OCLC-а и преласку на Web-scale Management Service ¹⁵ (глобални сервис за заједничку каталогизацију, циркулацију, набавку и др.) Поред презентација везаних за OCLC-еве сервисе представљени су и многи други сервиси (нпр. Еуропеана, Национални информацијски сервис Аустралије (Australian National Data Service) и др.

Током прве недеље добили смо канцеларију у централној згради OCLC-ја и имали прилику да разговарамо са врхунским стручњацима о историји и будућем правцу развоја WorldCat-а.

¹⁵ Више информација можете видети на <http://www.oclc.org/webscale/>

Друга недеља 15.04 – 22.04.2011.
Вашингтон, Чикаго, Урбана, Даблин.

Друга недеља је протекла у обиласцима америчких библиотека и упознавању са најбољом праксом америчког библиотекрства. Посетили смо: Конгресноу библиотеку у Вашингтону, седиште ALA ¹⁶-е и библиотеку Лојола (Loyola) универзитета у Чикагу, као и бројне библиотеке у Охају: Универзитет у Охају (Ohio State University), Јавна библиотека у Вестервилу (Westerville public), Градска библиотека у Колумбусу (Columbus Metropolitan library) и др. Приликом сваке посете имали смо презентације и дискусије са водећим људима из поменутих библиотека.

Посета Конгресној библиотеци изазива посебан осећај у животу сваког библиотекара. Када се једном нађете у библиотеци у коју свакодневно стиже двадесет хиљада нових књига и чији фонд чини више од сто милиона јединица просто је немогуће а да се не запита-те како ова библиотека функционише. Наиме, Конгресна библиотека представља више светску него америчка националну библиотеку. У њеном фонду се могу наћи како највредније тако и најновије књиге из бројних земаља широм света. Одељења у Конгресној библиотеци су подељена по светским регионима, тако да постоји одељење које је задужено, на пример, за централну Европу и Балкан. Запослени у том одељењу прате актуелну књижну продукцију у земљама свог региона, редовно посећују водеће сајмове и за фонд Конгресне библиотеке купују и каталогизирају одабране наслове (насловe који имају културолошко значење за регион из кога потичу). Посебно је занимљиво то да Конгресна библиотека не сакупља само књиге, филмове, аудио записе него и видео-игрице, као и сав софтвер за те

¹⁶ Више информација на <http://www.ala.org/>

видео-игрице. То раде јер нису сигурни да ће у будућности моћи да дођу и до данас већ увелико застарелог софтвера за игрице из 90-их година. Иако и Конгресна библиотека пролази кроз рецесију буџета запослени се и даље труде да покрију све области људског знања и да направе савремену александријску библиотеку.

Посета библиотеци Лојола универзитета у Чикагу спада у ред најбољих посета које смо имали током програма. Библиотека се састоји од две зграде – старије у којој је смештен фонд и нове која је намењена учењу. Специфично је да нова зграда библиотеке не носи назив „библиотека“ већ „Information commons”¹⁷. Ову зграду карактеришу многе технолошке иновације, прелепа архитектура (зграда представља самоодрживу еколошку зграду која је изграђена од стакла са прелепим погледом на језеро Мичиген), брз интернет, многобројне просторије са рачунарима (како на Windows тако и на Mac платформама), лап-топ рачунари који се могу позајмљивати, коришћење студентских картица преко којих студенти могу да плате ручак у мензи као и да одштапају стране у библиотеци, просторије за тихо учење, као и многобројне просторије где студенти могу да читају и раде у групама. Менаџмент ове библиотеке послушајуће потребе корисника тако да се на првом спрату налази „One stop shop” – место на коме корисници могу да добију све потребне информације у вези са коришћењем библиотеке. Корисницима је на располагању и заказивање референсних услуга са библиотекарском где нпр. приликом писања рада могу „позајмити“ библиотекара на цео дан који

17 Више информација о овој згради можете наћи на <http://www.luc.edu/ic/>, корисно је напоменути да је зграда направљена у сарадњи библиотека универзитета и информатичког сектора који су у њој смештени.

би им помогао око проналазак неопходних информација. Вреди напоменути да се столови за учење налазе у ходнику који спаја две зграде библиотеке. То је учињено због тога што је управа библиотеке приметила да студенти воле да буду у том ходнику јер он представља место где срећу своје колеге, уговарају састанак, итд. Директор библиотеке нас је дочекао са тимом људи тако да смо добили одговоре на сва питања у вези са системима које библиотека користи, дигитализацијом, репозиторијумом, набавком електронских ресурса, мисијом библиотеке и др. (током посета другим библиотекама то није био случај). Улогу ове библиотеке у академском животу најбоље одсликава мисија библиотеке која гласи: „Да олакша потрагу за знањем и креативношћу кроз услуге окренуте ка корисницима и иновативно окружење за учење које је примамљиво и позива на сарадњу”¹⁸.

У седишту ALA-е у Чикагу упознали смо се са структуром и функционисањем највећег светског друштва библиотекара. ALA броји око шеснаест хиљада чланова (углавном појединаца), а у седишту које смо посетили запослено је 250 људи, док још запослених имају огранци у Вашингтону, Конектикету и Филадельфији. Управљачка структура се састоји од великог савета који се састаје два пута годишње. На челу је председник који се бира. ALA највише пажње полаже свом визуелном идентитету (Најчешће путем штампања постера који промовишу читање, рекламних материјала у виду шоља, торби, оловака итд.) тако да одељење за маркетинг има јако велику улогу. Као организација труде се да буду свеприсутни јер им то до-

18 To facilitate the pursuit of knowledge and creativity through a user-focused services and collections in an inviting, collaborative, and innovative learning environment.”

носи добар део годишњих прихода (ни мало се не финансирају из буџета државе). Имају велики број огранака, а ти огранци су подељени према типу библиотека или врсти сервиса који те библиотеке пружају. ALA-иној годишњој конференцији присуствује око 25.000 људи. У буџет ALA-е годишње се од чланарина слије 20-25% њиховог буџета, док се скоро целих 60% буџета остварује од продаје публикација и рекламног материјала; осим тога, они и аплицирају за многе пројекте и стипендије. За висок квалитет америчког библиотекарства највише је заслужно ALA-ино одељење за акредитацију библиотечких студија на универзитетима у Америци. Они акредитују око 60 различитих програма. Једном добијена акредитација се може одузети уколико универзитет престане да одржава ниво квалитета који ALA захтева. Корисно је напоменути да скоро све библиотеке које смо посетили у Америци поседују ALA-ине постере, књиге, брошуре итд. што потврђује причу о одличном маркетингу који свакако краси америчко друштво библиотекара. Једна од активности ALA-е је и залагање за слободу говора и слободан приступ информацијама за све становнике света.

Приликом посете Мортенсеновом центру представљен нам је програм за међународно библиотекарство који траје већ пуних двадесет година, а за то време је у програму је учествовало преко 900 библиотекара из 90 земаља широм света. Мисија Мортенсеновог центра се састоји у повезивању библиотекара широм света како би се промовисало међународно образовање, разумевање и мир¹⁹. У склопу Универзитета у Илиноису постоје мастер и докторске студије из области библиотекарства, које ALA високо рангира. Бо-

19 Више информација можете пронаћи на <http://www.library.illinois.edu/mortenson/about/index.html>

равак у Илиноису обележило је и упозорење на долазак торнада, тако да смо око два сата провели у подруму факултетског кампуса. Тај подрум представља неку врсту релаксационог простора за студенте и чине га бројни столови за билијар, просторија за куглање, видео игрице на апаратима, флипери и бар - право место за заклон од торнада. У оквиру посете Универзитету у Илинојису упознали смо се са организованим прикупљањем новца за библиотеку (енгл. fundraising), едукацијом студената кроз бројне радионице који за циљ имају евалуацију научних информација и њихово проналажење на интернету.

Трећа недеља 25.04 – 29.04.2011. Коламбас и Даблин, Охио.

Трећа недеља је протекла у нашем упознавању са технолошким иновативним OCLC-јевим сервисима. То упознавање се састојало из бројних презентација везаних за WorldCat, QuestionPoint, WMS, ContentDm. Одлика ових интерактивних презентација је да смо имали могућност да се упознамо како са корисничком страном сервиса тако и са библиотечком која се налази „иза“ корисничког интерфејса. Идеја која је највише привукла моју пажњу тиче се будућности каталогизације, која ће библиотекарама изгледати мање-више као приступ на Google-овом Gmail-у – једноставан интерфејс, без размишљања о томе где се складиште подаци, сви потребни модули на једном месту и све функционише преко вебa.

Поред упознавања са сервисима посетили смо и Јавну библиотеку у Колумбусу²⁰. Ова библиотека је добитник награде за најбољу

20 Више информација можете пронаћи на <http://www.columbuslibrary.org/>

библиотеку САД-а у 2010. години. Ова библиотека има део за тинејџере у коме је забрањен улаз одраслима. За дизајн простора били су задужени сами тинејџери тако да можете видети столице као у кафеима, конзоле за видео игре, лејзи бегове итд. Библиотека је карактеристична и по томе што поседује такозвану „плутајућу колекцију“ – књигу која се позајми у било ком огранку ове библиотеке могуће је вратити у неки други огранак где она том приликом и остаје. На тај начин књиге су у константном покрету. У тренутку наше посете библиотека је набавила све читаче е-књига који су се у том тренутку налазили на тржишту. Ти читачи су доступни корисницима у оквиру просторија библиотеке како би се корисници упознали са њиховим предностима и манама пре него што донесу одлуку о куповини. Занимљива је набавна политика ове библиотеке, која поред откупа који се обавља по устаљеној динамици, по потреби, тачније уколико постоји више од две резервације за један наслов купује додатне примерке тог наслова.

О квалитету јавне библиотеке у Вестервилу (мали град у близини Колумбуса) најбоље говори података да има преко 100.000 чланова док сам град има 86.000 становника! Филозофија директора ове библиотеке је веома једноставна: нема ствари која не може да се уради за корисника. Библиотека непрестано послушкује потребе заједнице и труди се да корисницима пружи услугу врхунског квалитета. Тако да се у склопу ове библиотеке може наћи „Drive in“ – место где можете колима проћи и подићи књигу (као у McDonalds ресторанима). Можда то звучи превише за европско поимање библиотека, али за Америку такав вид пословања не само да је користан него је и неопходан нпр. у ситуацији где мајка са двоје мале деце треба да врати књиге у библиотеку: код класичних

библиотека потребно је да се она доведе до библиотеке, паркира, извади колица из гепека, децу из седишта, потом да их убаца у колица и да уђе у библиотеку. Постојање „Drive in-a“, сложићете се, чини једну такву ситуацију много лагоднијом. Библиотека гарантује да ће наслов који корисник наручи за сат времена бити доступан у „Drive in-y“, а уколико се случајно деси да наслов за то време не стигне, библиотека га испроучује на адресу корисника. Такође међу полицама ове библиотеке се могу приметити црвени телефони који служе за комуникацију са библиотекарском. Уколико је кориснику потребна било каква информација он не мора да се враћа до информационог пулта већ може из било ког дела библиотеке да контактира библиотекара. Поред књига, филмова, музике (за које не постоји ограничење о количини коју корисник може изнајмити) ова библиотека издаје и зидне слике. Уколико корисник жели да декорише свој дом или пословни простор у библиотеци може да изнајми слику. Сlike се изнајмљују на пола године. После свих погодности које нуди не чуди информација да је на локалним изборима чак 80% грађана гласало за повећање пореза у корист библиотеке.

Четврта недеља 02.05 – 05.05.2011. Даблин, Охајо

Четврта недеља је протекла у креирању „плана професионалног развоја“. У том плану смо скицирали нашу тренутну позицију у професији и на основу знања и вештина које поседујемо израдили план професионалног развоја за наредних пет година. Поред тога овој, последњој недељи, смо имали времена да истражујемо богате ресурсе који се налазе у специјалној библиотеци OCLC-а. Наравно желели смо да посетимо што је могуће више

библиотека тако да смо и у последњој недељи посетили: Библиотеке средњих школа у Даблину, Охајо универзитет у Колумбусу као и огроман депозитни фонд библиотеке овог универзитета, јавну библиотеку у Бекслију и библиотеку Блекмур колеџа.

Уместо закључка

Учешће у Цеј Џордан IFLA/OCLC стипендији за библиотекаре који су у почетној фази своје каријере је додатно проширило моје видике. Очекивања која сам имао превазиђена су већ током прве недеље овог програма. Доста нових информација добио сам кроз размену искустава са врхунским стручњацима из наше професије. Посете најразличитијим библиотекама показале су ми јасан правац ка ком треба да усмеримо библиотеке у Србији, док су ми разговори са менаџерима тих библиотека који, сваки на свој начин, успешно воде библиотеку показали да постоји више путева до циља али да је сам циљ увек исти. Посебно ме је одушевила спремност колега да нам одговоре на сва питања и представе сваки сегмент пословања библиотеке. Још једном бих напоменуо отвореност америчких библиотека и њихову филозофију да се на прво место увек стављају потребе корисника, а не библиотекара. За крај бих цитирао менаџерку библиотеке Блекмур универзитета која каже: „Мој циљ је библиотека пуна студената и књига које су им потребне, а не обрнуто“.